

ההכרה שהיציאה היא באמצעות יוזמה טראלית, המופנית במישרין אל העם הפלסטיני; ההכרה שדרך זו אין מה להפסיד ואין לסכן, אך יש סיכוי לשינוי מוטאלי של בננו.

האם רק הכנסת לא תדון?

כבוד היושב ראש, התיכוח ישנו. הוא מתנהל באופי חות בין אזרחים מודאגים. הוא משתקף מעל דפי תזנות ומעל גלי הרדיו. רק אמש הביאה אותו הטלוויזיה עט לכל בית בישראל.

הייתכן כי הכנסת בלבד לא תתן לנו את עתה? שהיא בלבד תעמיד פנים כאילו אין בעייה קיימת, כאילו הכל כרוך ומוסכם מי אש, ושוב אין צורך לחשוב על כך בפורום לאומי העליון?

ידוע כי לנו יש תפיסה מגובשת, אותה עיבדנו עם היגים פלסטיניים בשטחים המוחזקים. אולם, כבוד היושב ראש, לא את התכנית המגובשת שלנו אנו מעלים כאן יוון. כל אשר אנו מציעים היום הוא: שבית הנבחרים זן בכלל מכלול הבעיות הקשורות בגישת ישראל ליישורת פלסטינית, שיבחן את הבעיה לכל צדדיה, שיתן את דעתו ל כל התכניות וההצעות שחושמעו בגלוי ושלא בגלוי. אדוני שרי החוץ, הייתכן בכלל נימוק הגיני נגד הצעה זו?

אם ירצו - אין זו אגדה

במסגרת המוגבלת של הצעה לסדר היום לא ניתן לקיים הדיון, המצריך עשות רבות. אך יש ברצוני להקים ציג הפעם את השאלות הראשונות המזדקרות לעיני, ת לא כדי לתת תשובות פסקניות, אלא כדי להצביע ממדי הבעיה.

א) האם בכלל קיימת אומה פלסטינית? לא אנתנו צריכים, ולא אנתנו מוסכמים, להשיב על כך. גע ש-2.5 מיליון בני אדם רואים עצמם כאומה נפרדת, בים מהם פועלים על סמך הכרה זו, הרי זו אומה זו ימת. דווקא האומה שלנו עמדה בשעתו במיבחן זה ובחייכות

זה, וכאשר רצינו - לא היתה זו אגדה.

ממתי קיימת אומה פלסטינית?

השם פלסטיני קיים במסורת הערבית מאז כיבוש הארץ במאה השביעית. ישות פלסטינית נפרדת ומודעת קיימת לפחות מאז 1918, כאשר הונף לראשונה בירושלים, בידי לאומנים, הדגל הפלסטיני המיוחד. במשך כל ימי המנדט, כאשר בנינו אנתנו את יסודות העצמאות הערבית, התגבשה מולנו הישות הערבית הפלסטינית, שזכתה להכרה בינלאומית באותה הצעה ההחלטת שבקבוצתה נולדה מדינת ישראל. אולם השאלה עצמה אינה רלוואנטית. גם אילו קמה הישות הפלסטינית רק לפני שלוש שנים, אילו היה קמה רק היום, גם אז היא מההה גורם שיש להתמודד עמו.

אם קיימת ישות פלסטינית - מי מייצג אותה?

הדבר תלוי במידה לאמטעה בנו. ארגוני הפידאיון יכיר לים כיום להתיימר לייצג ישות זו ולבצע את מעשיהם בשמה, מפני ששללנו את אפשרות הייצוג ממרבית האומה הפלסטינית, הכפופה עתה לשלטוננו. אינטרס חיוני הוא לישראל שתקום הנהגה פלסטינית מציאותית, שאינה הולכת בדרך המלחמה בישראל - כדי לסתום את החלל הריק המתמלא עתה עליידי הנהגת ארגוני הפידאיון.

ישראל מונעת התארגנות פלסטינית

מדוע לא קמה הנהגה כזאת בשטחים המוחזקים?

אולי זוהי השאלה שכל אחד אצלנו שואל יותר מכל. מנהיגים רבים בשטחים ווגלים בפירוש בהקמת מדינה פלסטינית תוך דיקוים עם ישראל, מי בגלוי, ומי שלא בגלוי. העתון שלנו בשפה הערבית פירסם הרבה הצהרות גלויות על עסקנים פלסטינים בנושא זה. אך רובם חוששים לנקוט בצעדים להגשמת רעיון זה, כגון הקמת מנהיגות ארצית. הם חוששים שהמושל הצבאי הישראלי יגרשם למחרת היום לירדן, שם ייענשו כבוגדים. כל עוד עמדתה המוצהרת של ממשלת ישראל היא שלא להכיר בעצם קיומם ישות פלסטינית, פשוט לא תיתכן התארגנות רחבה בשטחים המוחזקים למטרה זו, ואין כל טעם שיבוא השר ויגיד שהפלסטינים לא התארגנו. לי אמרו עשרות מהם, כי מכיוון שהמושל הצבאי גירש

עד היום כ-144 מנהיגים פלסטינים, ביניהם רבים הדוגים לים בישות הפלסטינית, הם חוששים שאם יקומו ויסעלו למען הרעיון הזה, יגורשו למחרת היום. אם כבוד השר מוכן להצהיר, מעל הדוכן הזה, שלא יאונה רע לשום עסקן פלסטיני אשר יקום ויזום התארגנות ארצית של הפלסטינים בשטחים המוחזקים - אני אברך אותו על כך. הבה יאמר הדבר היום בפה מלא מעל הדוכן הזה!

האם מדינת פלסטיין לא תהיה מדינת כובות?

לפי תפיסתנו, בהחלט לא. אין לנו שום עניין בכאנטר סטאן ערבית, כשם שאיננו מעוניינים ברודניה יהודית. הרפובליקה הפלסטינית, שאנו רוצים בה, תהיה מדינה ריבונית, פתוחה מזרחה כלפי העולם הערבי, שהיא חלק ממנו; פתוחה מערבה כלפי ישראל. היא תהווה מדינת קשר וגשר בין ישראל וכל העולם הערבי, אכן, תשתית לשלום של אמת, לקראת הסדר מרחבי כולל.

האם יש לנו עניין בהקמתה של המדינה הערבית החמש-עשרה?

בהחלט כן - אם תהיה זאת המדינה הראשונה הקשר רה בישראל בהסכם שלום, ושיש לה גבול פתוח עם ישראל. לא מיספר המדינות הערביות חשוב, כי אם מהות האיבה בינן ובינינו.

האם מותר למדינה לנהל משאומתן עם מי שאינו מדינה? האם אין זה מחזיר אותנו לתקופה שלפני קום המדינה?

לפי כלל זה, אסור היה להגיד לנהל משאומתן עם הפלן. האלגיירי, ואסור כיום לאמריקאים לנהל משאומתן עם הוויאטקונג, מבלי לעשות השוואות. כאשר יש מלחמה בין מדינה קיימת ובין מי שרוצים בהקמת מדינה חדשה, משאומתן בין ממשלה קיימת ובין הנהגה בלתי מלכתית, הוא מחוייב המציאות. פשוט אין דרך אחרת. כבוד היושב ראש, איננו מעלים לדיון שאלות מפורטות אלה. נשמיען באופן ממצה אם ייערך דיון מקיף ומוסמך. אנו מעלים לדיון את השאלה הכוללת, ואתה בלבד: גישתה של מדינת ישראל לבעיית הישות הפלסטינית.

בדברי תשובתו התעלס אבא אבן מאתגר זה, ולא הגיב על כך.

הכנסת חולה!

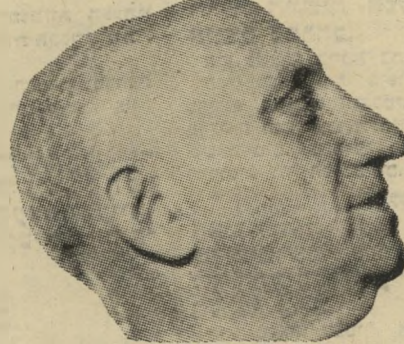
להלן קטעים ממאמרו של אורי אבנרי על תקציב הכנסת אדורי אבנרי: אין בבית הזה סיעה היא פטרונית קנאית יותר מאתנו למיש' הרמוקרטיה הפרלמנטרית. במשך ארבע שנים ניסיתי אני להוכיח את כמעשי ובנוכחותי בבית הזה, ואני אמר יך להוכיח זאת בארבע השנים הקרובות, להשמצות של כמה עתונאים לא ישנו דבר. אני משובע שלא תיתכן דמוקרטיה, וכאן תתכן הוות האדם, ללא פרלמנט חוקי, ה' זוגל להתמודד עם הרשות המבצעת, למי זך עליה ביקורת תקיפה ובלתי פוסקת. אולם, האם זוהי דמות הכנסת שלנו כיום?

רק מצד חברי סיעתי הקטנה בבית הזה, כי אם מצד הוגי דעות בלתי תלויים, שופי טיב לשעבר, עיתונאים ידועים וחברי כנסת מסיעות אחרות, שאמרו כולם שמעשי ה' יושבראש בפרשה שלנו היו בלתי חוקיים מתחלתם ועד סופם. אזכיר רק את נאום היגיוני מעל הדוכן, ללא שום סמכות בתקנון הכנסת; פירסום מכחישי השמצה מטעם היושב ראש (העובר) דה שאתמול פרוסטה עליידי היושב ראש חוברת של מכתבי אנטיה השמצה אינה מכ' פרת על המעשה הזה; שינוי הפרוטוקול שלא כחוק; הספק לגבי דיוק מניין קולית בהצבעה חשובה - כל זה מטיל ספק, מטיל כתם, מטיל צל על המוסד, ויש לבדוק את הדברים מחדש.

אני רוצה להפנות את תשומת לב הכנסת לעיבדה מתמיהה מאד שגיליתי - יושבראש הכנסת הוא האדם היתירי במדינה שאיי אפשר להדיח אותו מכבודו.

הכנסת מוסמכת להדיח את נשיא המדינה, על פי סעיף 20 של חוק יסוד: נשיא המדינה. אולם תקנון הכנסת אומר שיושב ראש הכנסת יכהן במשך כל תקופת כהונתה של הכנסת, ואין שום אפשרות להביע בצורה פרלמנטרית אי אמון ליושב ראש הכנסת. ראובן ארזי: גם אתה, כחברי כנסת... אורי אבנרי: איני אומר שצריכה להיות אפשרות להדיח את יושבראש הכנסת מחברותו בכנסת. ודאי שלא. כחברי כנסת הוא יונק את סמכותו מהבחרים, והוא מחר זיר אותה לבוחרים.

אבל יושבראש הכנסת, כאדמיניסטרטור וכאחראי על סדרי הכנסת, שאי אפשר למתוח עליו ביקורת מעל דוכן הכנסת (חוץ מאשר

יו"ר ברקת

הנשיאות. לכל אחד מהם נציג ואוון בה. ואילו 18 חברי הסיעות הקטנות אין לא נציג, לא עין ולא אוון. הצענו לא פעם הצעה שהיא סבירה לחלוטין: שתיתכן לסיעות הקטנות אפשרות לבר' חורי, תוך הסכמה ביניהן, ובאותה פרופורציה כמו שאר חברי הכנסת, סגני יושבי ראש מטעמם. אם לא תהיה הסכמה ביניהן, לא יהיה להן נציג, אך אם 18 חברי כנסת יבחרו את חברי הכנסת האוון או את חברי הכנסת גרום, הוא יהיה נציגם בנשיאות. אני חושב שזהו מצב בלתי יינס' כל שהנשיאות הופכת את עצמה שומטת המוסר ומוסרת הודעות גינוי נגד חברי הכנסת, כשבנשיא אות אין ייצוג ל-18 חברי כנסת. לנשיאות הכנסת יש סמכות חשובה מאוד;

לקבוע אילו הצעות לסדר היום הן דחופות, ואילו אינן דחופות. אני מציע שלהבא כל הצעה תובא בפני הנשיאות, לקביעה אם היא דחופה או בלתי דחופה, תובא בעילום שם, כך שהנשיאות לא תדע מי המגיש אותה, וממילא לא תהיה ההחלטה מושפעת מזהות המציע ומזהות הסיעה של המציע.

הביון בוועדת הכנסת

נעבור לוועדת הכנסת, שיש לה סמכות דומה לזו של הנשיאות. אני רוצה להפנות את תשומת לב הכנסת לעובדה שביום אחד הוגשו לה שתי תלונות: האחת נגד חברי הכנסת שלום כהן, ואחת נגד סגני היושב ראש מרדכי זר. הוועדה פעלה תוך שעתים נגד חברי הכנסת כהן ו' הגיעה למסקנות קיצוניות.

התלונה נגד חברי הכנסת זר היא חמורה יותר, ובכבית שרוב רובו ציוני היא בוודאי הרבה יותר חמורה. הוא קרא לחברי הכנסת אחר, לחזור למצריים". התלונה לא התבררה עד היום הזה!

אין חופש מצפון!

הקוורום בכנסת לא בא על תי קונו. המליאה עדיין ריקה.

לאפופוזיציה אין היכולת להעלות, כראוי וכרצוי, על סדר היום של הכנסת את אותם העניינים שממשלת "הליכוד הלאומי" אינה מעוניינת להעלותם.

הבעייה הממאירה ביותר בכנסת היא חוסר חופש הצבעה וחוסר חופש הבעה של חברי הכנסת בסיעות הגדולות. דבר זה, אולי יותר מכל דבר אחר, מטס את הכנסת. ראינו זאת בדיון המצפוני ביותר שהיה ב' כנסת השביעית - החוק בעניין "מיהו יהודי", רק אמתול ראינו דוגמה אחרת, מצערת אולי עוד יותר: ביוזמתנו ערך ב' כנסת דיון על הישות הפלסטינית - ואני רואה היום שהוא זכה להד גדול מאוד.

אני יודע שיש בכנסת לפחות 20 חברי כנסת התומכים ברעתי בשמח זה - אך אף אחד מהם לא דיבר ולא הצביע בעד ההצעה, ורובם לא באו כלל לשיבה. זה מגלה את מחלתה של הכנסת יר' תר מאשר כל סימפטום אחר!